

Lovforslaget's Paragrafer og de stillede
Ændringsforslag fattes til Forhandling un-
der et.

Ordføreren (Bernitsen): Uagtet
der snart er hengaaet et halvt Aarhundrede,
siden vi her i Landet fik indført en fri For-
fatning, saa har der dog hidtil ikke nogen
Sinde fra noget Ministeriums Side foreligget
Forslag til Lov om en Afløsning af Tien-
den, skønt denne Sag i og for sig er stor
og betydningsfuld nok til at gøre Krav paa
Lovgivningsmagtens Opmærksomhed. Der-
imod er der med Hensyn til Ydelsesmaaden
af Tienden fra Lovgivningsmagtens Side
truffet flere nyttige og gavnlige Foranstalt-
ninger; jeg skal saaledes nævne Forordning
af 8de Januar 1810, og særlig skal jeg frem-
hæve Lov af 14de April 1852, hvorved man
gik over fra at yde Tienden i Kærnen til
faste aarlige Ydelser i Benge efter Kapitel-
tafft. Derjom denne Foranstaltning ikke i
sin Tid var bleven truffet, er det sikkert, at
Tienden med den Udvikling, Landbruget har
taget i de senere Aar, vilde have været paa
Tiendejerne med dobbelt saa stort Beløb
som nu i Djebfløket. Fra Folketingets Side
er der derimod gentagne Gange gjort For-
søg paa at tilvejebringe Love om Tiende-
afløsning, men ethvert Forsøg, der hidtil er
gjort, har været uden Resultat, og det er i
Dag første Gang, at et Lovforslag om Ti-
endeafløsning er naaet til 2den Behandling
her i Tinget, og kun én Gang tidligere,
nemlig i Aaret 1872 med Folketingets nu-
værende højterede Formand som Ord-
fører, er man naaet til at afgive en Betænk-
ning i denne Sag. Naar Folketinget hidtil
har sat saa lidt Kraft ind paa at fremme
Spørgsmaalet om Tiendeafløsning, antager
jeg, at dette hidrører fra, at Folketinget ikke
har haft nogen Tillid til eller Tro paa, at
den Vej, man hidtil har været inde paa,
vilde kunne føre til en tilfredsstillende Løs-
ning af denne Sag.

I Aar foreligger der her for Tinget to
Lovforslag om dette Emne, begge indbragte
ved det private Initiativ. Det ene Forslag
er indbragt af det ærede Medlem for Ring-
kjøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Chris-
tensen), og dette Forslag gaar i det ganske
af Folketinget hidtil betraaede Spor, idet
det nævnte Forslag tilfigter en tvungen Af-
løsning af Tienden. Det andet Forslag —
det, som her foreligger til 2den Behandling —
er indbragt af flere af Tingets Medlemmer,
der høre til det forhandlende Benstre. Flertallet
i Udvalget har ikke haft nogen Tillid til, at det
af mig før nævnte Forslag, der er fremsat af
det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 1ste

Valgkreds, vil have nogen Udbygning til at fremmes,
og derfor har Udvalgets Flertal givet det
her foreliggende Forslag sin Tilslutning og
stillet en Række Ændringsforslag, der have
til Hensigt at forbedre Lovforslaget for en
væsentlig Del i Tiendernes Favør. Flertallet
har ingen Tillid til, at det vil
lykkes at tilvejebringe en Tvangsafløsning,
og jeg for mit Vedkommende finder heller
ikke, at det er den Vej, man skal gaa, at
man skal tvinge Folk til at ordne deres
Sager. Den Tid maa være forbi, da man
indsører den Slags Tvangsforanstaltninger;
den Tillid maa man have til Befolkningen selv,
at den maa kunne overveje, hvorvidt den
finder det hensigtsmæssigt at afløse saadanne
Byrder eller ej, naar der overhovedet er
Vilkaar for, at en Afløsning kan finde Sted,
og det er det, man søger at tilvejebringe
ved det foreliggende Lovforslag. Det vil jo
nemlig være temmelig ønskeligt her at drøfte
Spørgsmaalet om Tiendens Værd, thi jeg
tror ikke, det er muligt at opnaa Overens-
stemmelse mellem Lovgivningens forskellige
Faktorer om, hvor højt man i det hele skal
værdsette Tienden. Tienden er jo i og for
sig en Skat, der oprindeligt var bestemt ude-
lukkende til kirkelige Formaalets Fremme.
Man kan sige, at Tienden oprindeligt har
været en Slags Indkomstskat, en Indkomst-
skat, der hvilede paa den samlede Brutto-
indtægt, og ikke efter Nutidens System en
Skat, der hviler paa Nettoindtægt. Land-
boerne maatte jo svare Tiende af deres
Korn, de maatte svare Tiende af deres Kvæg,
af deres Vistaber o. s. v. Husmænd og
Fæderter, der ikke havde egentlig Landbrug
maatte svare Tiende i Form af Arbejde, de
saakaldte Høstbøge, til Præsten og en vis
bestemt aarlig Afgift til Kirken; Fiskerne
maatte svare Fiske-tiende og saa fremdeles.
I Købstæderne svarede man en vis Art af
Tiende i Form af Præstpenge, og disse
Præstpenge udredes for saa vidt endnu,
men de udgøre jo kun et forsvindende Beløb
— saa vidt jeg ved og erindrer i Djebfløket,
udgøre Præstpengene i København og Lan-
dets øvrige Købstæder ikke mere end ca.
30,000 Kr. om Aaret. Det har altsaa op-
rindelig været Mening, at Tienden skulde
fordeles i rimeligt Forhold paa alle Stats-
borgere, men ved Tidernes Ugunst er dette
Forhold jo desværre blevet forandret.
Tiendebyrden er jo nu hovedsagelig næsten
udelukkende skubbet over paa det mindre
Landbrug, hviler paa Bondestanden. Om-
trent $\frac{1}{4}$ af Danmarks Jord er tiende-fri, og
paa de tiendepligtige Jorder hviler Afgiften
i mange Maader ulige. Det er jo ikke
Smaasummer, det her drejer sig om, thi den